

**UCHWAŁA NR XXVII/179/2021
RADY GMINY ZAWONIA
z dnia 27 maja 2021 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zawonia na lata 2021-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.), Rada Gminy Zawonia uchwala co następuje:

§1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zawonia na lata 2021-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zawonia.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy Zawonia

Uzasadnienie

Obowiązek opracowywania Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.). Zgodnie bowiem z przepisem art. 6. ust. 1 wskazanej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. W myśl ust. 2 pkt 1 tego przepisu do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest w pełni zasadne.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRNY
OFIAR PRZEMOCY W GMINIE ZAWONIA NA LATA 2021 - 2028**

I. WSTĘP

Głównym zadaniem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zawonia jest wzmacnianie oraz usystematyzowane działań i zadań realizowanych przez różne podmioty, w tym zakresie, a także udzielanie szeroko rozumianego wsparcia dla rodziny.

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Jednak wystąpienie zjawiska przemocy w jakiegokolwiek formie destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia zarówno dorosłych, jak i dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa. Ponadto, przyczyn tego zjawiska można

także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby jej doświadczające boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że osoby uwikłane w przemoc, zarówno sprawcę jak i ofiarę, łączą bliskie relacje, więzi rodzinne i emocjonalne. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i takiego wymaga podejścia. Tylko wspólne, skoordynowane działania mogą w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Gmina Zawonia od kilku lat podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach, którego funkcjonują grupy robocze.

Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Zawonia. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy w rodzinie jak i stosujących przemoc.

Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programu. Gminny Program na lata 2021-2028 jest odpowiedzią na politykę walki ze zjawiskiem przemocy na terenie Gminy, skierowany do ogółu mieszkańców, a w szczególności do osób doznających przemocy w rodzinie, osób stosujących przemoc oraz jej świadków. Głównym założeniem jest kontynuacja szeregu skoordynowanych działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zacieśnienia współpracy i zwiększenie profesjonalizmu przedstawicieli instytucji, grup zawodowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. Organizowanie i kształtowanie specjalistycznej oferty będzie niezbędnym narzędziem w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Ważne jest prowadzenie szeregu działań profilaktycznych oraz stała edukacja społeczeństwa w celu podniesienie poziomu wiedzy, jak i świadomości na temat zjawiska przemocy.

Niniejszy Program ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021- 2028 w miarę potrzeb czy zaistniałej sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zawonia na lata 2021- 2028.

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),
- 6) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020, poz. 821, z późn. zm.),
- 7) Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245),
- 8) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 M.P.2021.235

II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ZAWONIA

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w Gminie Zawonia, z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gmina Zawonia położona jest w środkowo-wschodniej części woj. dolnośląskiego w powiecie trzebnickim. Jest to gmina wiejska, która składa się z 28 wsi (tj. 23 sołectw). Mieszkańcy niektórych wsi korzystają z pomocy tutejszego Ośrodka z uwagi na występujące problemy takie jak długotrwała choroba, niepełnosprawność i bezrobocie. Z informacji z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni wynika, że w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. 164 rodzin korzystało ze świadczeń pomocy społecznej w formie pomocy pieniężnej i niepieniężnej.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w 2020 roku przeprowadzone zostały 382 interwencje domowe.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawoni wynika, że w 2020 roku było zgłoszonych 19 nowych osób z prośbą o zmotywowanie do podjęcia leczenia.

W roku 2020 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Zawoni wpłynęło 41 procedur Niebieska Karta, które zostały wszczęte przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy.

Zauważa się tendencję wzrostową w porównaniu z poprzednimi latami.

Z zebranych informacji wynika, że społeczność lokalna Gminy Zawonia ma świadomość występowania zjawiska przemocy. Panuje przekonanie, że przemoc nie jest sprawą osobistą czy prywatną. W toku analizy badań dostrzec można zdecydowaną poprawę reakcji środowiska na przejawy przemocy, którzy opowiadają się za powiadaniem instytucji, nadal jednak znaczna część środowiska 40% nie wspomaga ofiar i nie przeciwdziała przemocy. W raportach rozkład sprawców i ofiar przemocy rodzinnej nie są ściśle przypisane do płci, w związku z czym role ofiar i sprawców często mogą ulec zmianom. Dlatego też problem diagnozy przemocy wymaga szczegółowego rozpoznania i w każdym przypadku indywidualnego programu. Jeśli chodzi o ofiary przemocy „żona” utrzymuje się na najwyższej pozycji, następnie kolejno dzieci i mąż. Z kolei w temacie sprawcy przemocy w rodzinie najwyżej utrzymują się mężowie, później żony a następnie inna osoba wspólnie mieszkająca.

W sytuacji wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie jej ofiary nie mogą czekać, działania na rzecz ich ochrony muszą być podejmowane natychmiastowo. W związku z powyższym należy zadbać o optymalne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, który składa się z grupy ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmujących się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Badania potwierdzają, że podmioty - osoby zawodem czy funkcją związane ze zjawiskiem przemocy mają dobre rozeznanie problemów w środowisku i obszarze własnego działania.

Wyniki badań potwierdzają występowanie na terenie gminy różnych przejawów przemocy, do których najczęściej dochodzi w rodzinach głównie z problemem alkoholowym i zaburzonych relacjach w rodzinie. Trudno jest jednak w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli występującej w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Doskonalenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, skoordynowana współpraca z instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy.
2. Edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez ulotki, broszury, spotkania z mieszkańcami, uczestnictwo w punkcie konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym oraz problemem przemocy.
3. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
4. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Zawonia wobec przemocy w rodzinie.

IV. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem Gminnym,
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
3. Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów,
5. Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

V. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest stworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenia zjawiska przemocy i zwiększenia skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zawonia.

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zawonia oraz zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy poprzez:

- 1) Edukację środowiska lokalnego na temat zjawiska przemocy w rodzinie:
  - a) przekazywanie informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy;
  - b) przygotowanie i rozpowszechnianie broszur, ulotek, plakatów dotyczących zjawiska przemocy oraz możliwości skorzystania z pomocy w środowisku lokalnym;
  - c) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy;
  - d) podnoszenie kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;

- 2) Organizowanie działań profilaktycznych i zajęć wychowawczych oraz edukacyjnych dla dzieci i młodzieży mającej na celu ograniczenie zjawiska przemocy rówieśniczej;
- 3) Skoordynowana współpraca i integracja działań służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mających na celu:
  - a) Diagnozę problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zawonia;
  - b) Opracowanie i realizację planów pomocy rodzinie, w której występuje zjawisko przemocy;
  - c) Podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
  - d) Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych wystąpieniem przemocy.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy poprzez:

- 1) Kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- 2) Organizowanie poradnictwa oraz wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy;
- 3) Edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw;
- 4) Rozpowszechnianie informacji na temat bezpiecznego schronienia i instytucji udzielających wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy i ich rodzin;
- 5) Współpracę z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia współpracujących z Gminą Zawonia.

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc poprzez:

- 1) Udzielanie informacji i motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych;
- 2) Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia terapii w stosunku do osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu;

- 3) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Trzebnicy w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu;
- 4) Realizację działań podejmowanych w oparciu o Procedurę „Niebieskiej Karty”.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przy współdziałaniu podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in.:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni,
- b) Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy,
- c) Gminna Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawoni,
- d) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy,
- e) Zespół Szkół w Zawoni,
- f) Szkoła Podstawowa w Czeszowie,
- g) Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zawoni,
- h) Sąd Rejonowy w Trzebnicy,
- i) Prokuratura Rejonowa w Trzebnicy,
- j) Organizacje pozarządowe.

VII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy osiągniętych efektów. Sprawozdanie z realizacji Programu przedkłada się do dnia 31 stycznia każdego roku Wójtowi Gminy Zawonia oraz Radzie Gminy Zawonia.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne Gminy Zawonia, w tym również wpływy z opłat pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z środków z budżetu Państwa i Województwa Dolnośląskiego przeznaczonych na realizację w/w Programu.